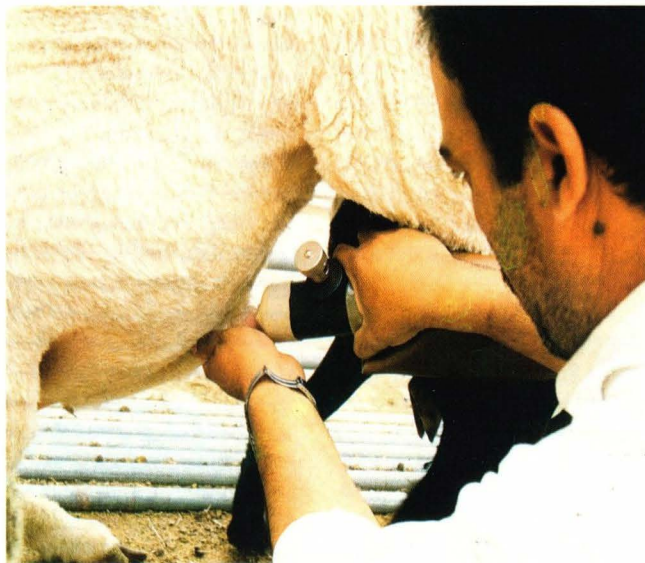

بررسی و تعیین راندمان آبستنی میش های مغانی پس از تلقیح مصنوعی با اسپرم رقیق شده در بافر تریس یا شیر کم چربی

- یوسف جعفری آهنگری، عضو هیأت علمی بخش بیوتکنولوژی مؤسسه تحقیقات دامپروری کشور
- منوچهر منعم، عضو هیأت علمی بخش تحقیقات گوسفند و بز مؤسسه تحقیقات دامپروری کشور
- ماشاءا... عرب، کارشناس بخش تحقیقات گوسفند و بز مؤسسه تحقیقات دامپروری کشور

* این مقاله در اولین سمینار پژوهشی گوسفند و بز کشور توسط مؤسسه تحقیقات دامپروری کشور ارائه شده است.

✓ پژوهش و سازندگی، شماره ۳۴، بهار ۱۳۷۶

چکیده

رقیق کننده مناسب برای اسپرم قوچ باید از تغییرات pH، فشار اسمزی و رشد میکروارگانیسمها جلوگیری کند، دارای منبع انرژی مناسب برای بقای اسپرم باشد، اسپرم را در مقابل سرما حفظ کند و به آسانی قابل تهیه باشد. بدین منظور از سه راس قوچ مغانی موجود در مؤسسه تحقیقات دامپروری، بوسیله مهبل مصنوعی اسپرم را جمع آوری کرده و نمونه های مناسب پس از ارزیابی ظاهری مخلوط شدند. نمونه حاصل به دو قسمت تقسیم و هر قسمت با یکی از بافرهای تریس و یا شیر نیمه پس چرخ گاو به نسبت ۱:۱ رقیق شدند. اسپرم رقیق شده در یخچال ۵ درجه سانتیگراد نگهداری شده و ارزیابی تعداد اسپرمهای زنده و متحرک انجام شد. همیشه با تزریق عضلانی هورمون پروژسترون به طور همزمان فعل شدند. تلقیح مصنوعی همیشه به روش ابتدای سرویکس^۱ با استفاده از دز ۰/۲ میلی لیتری اسپرم انجام شد. نتایج ارزیابی اسپرم نشان داد که اثر بافرهای تریس و شیر نیمه پس چرخ گاو بر صفات حیاتی، درصد اسپرمهای زنده و متحرک تا ۱۲ ساعت نگهداری در ۵ درجه سانتیگراد معنی دار نبوده است. نتایج عدم برگشت به فعلی پس از تلقیح مصنوعی و میزان بره زایی همیشه به ترتیب ۸۰٪، ۶۵٪ برای اسپرم رقیق شده در بافر تریس و ۷۵٪، ۵۵٪ برای اسپرم رقیق شده در شیر نیمه پس چرخ گاو بوده است. آزمون کای مربع نشان داد که اثر دو بافر فوق در نتایج باروری همیشه تلقیح شده معنی دار نبود.

مقدمه

در هر انزال طبیعی قوچ در فصل تولید مثل بطور متوسط ۲۶۰۰ میلیون اسپرم وجود دارد اما برای بارور شدن تخمک های میش با انجام تلقیح مصنوعی و به روش ابتدای سرویکس فقط تزریق ۱۴۰ - ۱۰۰ میلیون اسپرم متحرک کافی می باشد (۴). بنابراین با استفاده از اسپرم رقیق شده قوچ می توان میش های بیشتری را نسبت به روش جفتگیری طبیعی، تلقیح و بارور نمود. محلول رقیق کننده مناسب برای اسپرم قوچ باید از تغییرات pH، فشار اسمزی و رشد میکروارگانیسمها جلوگیری

کند، دارای منبع انرژی مناسب برای بقای اسپرم باشد و اسپرم را در مقابل سرما حفظ کند. علاوه بر آن انتخاب رقیق کننده مناسب بستگی به درجه حرارت نگهداری اسپرم نیز دارد. شیر نیمه پس چرخ گاو به عنوان رقیق کننده مناسبی برای نگهداری اسپرم به صورت مایع در ۱۵ درجه سانتیگراد معرفی شده است (۳). هدف از این تحقیق یافتن و معرفی روش مناسب و کاربردی نگهداری اسپرم قوچ به صورت مایع به منظور انجام تلقیح مصنوعی گوسفند در کشور بوده است.

مواد و روشها

در این تحقیق از سه رأس قوچ مغانی (پس از آموزش آنها) جهت اسپرم گیری استفاده گردید، پس از پرش آنها روی میش، اسپرم بوسیله مهبل مصنوعی جمع آوری شده و ارزیابی نمونه های اسپرم بر اساس شکل ظاهری به ترتیب جدول ۱ انجام گرفت (۱). نمونه هایی که دارای امتیازهای ۳ و ۴ بوده انتخاب شده و سپس به دو قسمت تقسیم و هر قسمت آن با یکی از بافرهای تریس دارای زرده تخم مرغ (۴) و یا شیر نیمه پس چرخ استریلیزه و هموژنیزه موجود در دمای